

Com [tants científics](#), [Dylan Thomas](#) pensava que la vida, d'una manera o altra, sempre s'obri pas. Que, passe el que passe, mai no hi prevaldrà la mort: «*encara que dins la mar s'enfonsin, de nou s'alçaran*». Era pressentiment, més que saviesa. Al jove gal·lès no li calia cap experiment científic per a *saber-ho*. Amb només 21 anys publicà el seu segon llibre de versos, «*Twenty-five poems*» (10-9-1936). Aquest volum incloïa un poema que deixà entre astorats i escèptics els crítics de l'època, uns versos esplèndids que, després, serien considerats dels més representatius de la seua genialitat: «*And death shall have no dominion*». No els he triat menat només per la seua bellesa i la secreta, fosca vitalitat que ens regalen, sinó també pel context històric i social que, al meu parer, els propicien. Visionari o no, el fet és que el llibre fou publicat dos mesos després del començament de la Guerra d'Espanya i tres anys abans de la II Guerra Mundial, tot i que el poema esmentat aparegué anteriorment al [New English Weekly](#) (1933), quan Dylan només tenia divuit anys. Tot i això, pense que la força intuïtiva i evocativa de Dylan no és producte de la pura casualitat històrica, per bé que no m'arriscaria tampoc a dir-ne causalitat. El crack del 29 desencadenà l'anomenada Gran Despressió i també, com era d'esperar, un fort malestar social que, poc després, ben rendibilitzat en la propaganda xenòfoba que potser ja coneixeu, possibilità la consolidació del nazisme. Tres anys després, quan publicà «*Twenty-five poems*», ja bufaven vents de guerra. Tal com s'explica en [aquest llibre](#), el poeta gal·lès va viure la greu crisi d'entreguerres, l'expansió dels totalitarismes i la supressió fulminant dels drets elementals de les persones, també, cal dir-ho, en les presumptes democràcies dels aliats. No ens hauria d'estranyar, doncs, l'ús tònic (*shall have*) dels verbs amb una evident vocació profètica, amb afany premonitori: «*I es desfaran amb el sol fins que es pongui*». Abans de deixar-vos amb el vídeo-poema, tres referències: 1) en [aquest web](#) trobareu les versions catalanes de gairebé tots els seus poemes, a càrrec d'[Isidre Martínez i Marzo](#); 2) podeu llegir una bona semblança de Thomas en el pròleg d'[aquesta versió](#) castellana de «*Deaths and Entrances*»; 3) per últim, [Palumbus Columbus](#) fa al seu blog algunes apreciacions comparatives de la [versió de Marià Manent](#).

[Versió MP3](#)

And death shall have no dominion.
Dead mean naked they shall be one
With the man in the wind and the west moon;

When their bones are picked clean and the clean bones gone,
They shall have stars at elbow and foot;
Though they go mad they shall be sane,
Though they sink through the sea they shall rise again;
Though lovers be lost love shall not;
And death shall have no dominion.
And death shall have no dominion.
Under the windings of the sea
They lying long shall not die windily;
Twisting on racks when sinews give way,
Strapped to a wheel, yet they shall not break;
Faith in their hands shall snap in two,
And the unicorn evils run them through;
Split all ends up they shan't crack;
And death shall have no dominion.
And death shall have no dominion.
No more may gulls cry at their ears
Or waves break loud on the seashores;
Where blew a flower may a flower no more
Lift its head to the blows of the rain;
Though they be mad and dead as nails,
Heads of the characters hammer through daisies;
Break in the sun till the sun breaks down,
And death shall have no dominion.

[Dylan Thomas](#)

A continuació, el poema recitat per Thomas.

Button

Button

I ja la mort no tindrà cap domini

(versió d'Isidre Martínez i Marzo)

I ja la mort no tindrà cap domini.

Nus tots els morts seran un sol mort

amb l'home que és en el vent al ponent de la lluna.

Quan, rosegats els ossos, ja no els quedi res més,

tindran estels al colze, estels al peu.

Encara que folls, assenyats,
encara que dins la mar s'enfonsin, de nou s'alçaran,
encara que es perdin els amants, no mai l'amor.
I ja la mort no tindrà cap domini.
I ja la mort no tindrà cap domini.
Estesos davall l'espinal de l'oceà,
no moriran a la intempèrie:
però els tendons s'esquinçaran retorçant-se en l'agonia
i, fermats en algun timó, no s'esquarteraran.
La fe a les mans trencant-se en dernes,
les haurà de travessar la malvestat de l'unicorn.
No s'arribarà a clivellar ni un racó partit.
I ja la mort no tindrà cap domini.
I ja la mort no tindrà cap domini.
No tornaran a xisclar a l'oïda les gavines
ni es rompran les onades per l'estrèpit de les costes.
On la flor cabotejava, mai més ja no podrà
restar decapitada a les bursades de la pluja.
Mal que siguin folls i mil vegades morts,
les testes de les còrpores perculdiran les margarides.
I es desfaran amb el sol fins que es pongui.
I ja la mort no tindrà cap domini.